

«Խաղաղության երկխոսություն»-ը Ջայաստանում գրանցված հասարակական կազմակերպություն է, որում միավորված տարբեր երկրների ներկայացուցիչները (Ջայաստանից, Ռուսաստանից, Վրաստանից եւ Գերմանիայից), ինչպես իրենց հայրենի երկրներում, այնպես էլ Կովկասում խաղաղասիրական բնագավառում երկար տարիների աշխատանքային փորձ ունեն:

«Խաղաղության երկխոսության» առաքելությունն է քաղաքացիական հասարակության ակտիվ մասնակցության ապահովումը տարածաշրջանային, ազգային, միջազգային մակարդակներում, ինչպես նաեւ փոխադարձ հարգանքի պայմաններում ընթացող երկխոսության խթանումը հակամարտող կողմերի հասարակությունների միջեւ՝ կոնֆլիկտի խաղաղ կարգավորմանը հասնելու եւ նորերը կանխարգելելու երկարաժամկետ նպատակով:

«EPNK»-ն Ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորմանն ուղղված նախաձեռնություններ իրականացնող եվրոպական հկ-ների համագործակցություն է:

The European Partnership for the Peaceful Settlement of the Conflict over Nagorno-Karabakh (EPNK) is a partnership of European NGOs working to enact initiatives, which will cumulatively contribute to the peaceful settlement of the conflict over Nagorno-Karabakh.

The NGO, Peace Dialogue, is registered in Armenia in 2009. It unites different peace and civil activists from Armenia, Russia, Georgia, and Germany.

The vision of the organisation is, through the formation of multilayer dialogue, to create a consciousness among members of society that they are responsible for peace and are vested with the right to demand peace from the authorities.

We strive to create the conditions for mutual cooperation and support between the members of societies of conflicting parties who see no alternative, except peaceful regulation of the conflicts.

Our mission is to support the active participation of civil society in the processes of peaceful conflict resolution and promotion of respectful dialogue among the members of conflicting societies, with the long-term aim of contributing to peaceful regulation and prevention of new conflicts.

Խաղաղությունը երիտասարդների աչքերով

Ստեղծագործական աշխատանքների հավաքածու

Peace Through the Eyes of Youth

Photos and Essays

Տպագրվել է «Խաղաղության երկխոսություն» հկ-ի կողմից՝ ֆիննական «Ճգնաժամերի կառավարման նախաձեռնություն» հկ-ի «Եվրոպական համագործակցություն հանուն Ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման (EPNK) – Երիտասարդ առաջնորդները ռաեուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում, որը ֆինանսավորվում է Եվրամիության կողմից:

Published by Peace Dialogue in the framework of the EU funded project "The European Partnership for the Peaceful Settlement of the Conflict over Nagorno-Karabakh (EPNK) - Youth Leaders for Peace" of the Finnish non-profit organisation Crisis Management Initiative (CMI).

Ծրագիրը ֆինանսավորվել է
Եվրամիության կողմից | This project is funded by the
European Union

Սույն գրքույկը հրատարակվել է Եվրոմիության աջակցությամբ:
Այնուամենայնիվ, նրա բովանդակությունն ամենեւին չի արտահայտում
Եվրոմիության տեսակետները եւ գտնվում է «Խաղաղության
երկխոսություն» իկ-ի պատասխանատվության ներքո:

This publication has been produced with the assistance of the European Union.
The contents of this publication are the sole responsibility of Peace Dialogue
and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

Խաղաղությունը երիտասարդների աչքերով

Ստեղծագործական աշխատանքների հավաքածու

Գլխավոր խմբագիր՝
Էդգար Խաչատրյան

Խմբագիր՝
Նենեթ Մուքեյան

Ծրագրի համակարգող՝
Տիգրան Գեւորգյան

Peace Through the Eyes of Youth

Photos and Essays

Editor-in-Chief
Edgar Khachatryan

Editor
Nenet Mukelyan

Project Manager
Tigran Gevorgyan

© 2011, «Խաղաղության երկխոսություն» հկ, «Խաղաղությունը երիտասարդների աչքերով»

© 2011, Peace Dialogue, "Peace Through the Eyes of Youth"

Վանաձոր | Vanadzor

2011

2010թ. հունիսին ֆինանսական «ճգնաժամների կառավարման նախաձեռնություն» (CMI) իկ-ն դարձավ «Եվրոպական համագործակցություն հանուն Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորման» (EPNK) գործընկերության 5 անդամներից մեկը: «CMI»-ն առաջատար դեր է խաղում կայուն խաղաղության ստեղծման եւ հակամարտությունների համատեղ կարգավորման գործում: Իր գործունեությունն այս կազմակերպությունն իրականացնում է հակամարտությունների հետեւանքով տուժածների անվիջական մասնակցությամբ: Վերոնշյալ համագործակցության շրջանակներում «CMI»-ը նպատակ էր դրել զարգացնել հակամարտությունից տուժած խմբերի (մասնավորապես երիտասարդ առաջնորդների) կարողությունները եւ ներգրավել նրանց հակամարտությունների կարգավորման գործընթացներում: Մի շարք դասընթացների մասնակցելուց հետո երիտասարդ առաջնորդները (Հայաստանից, Ադրբեջանից եւ Լեռնային Ղարաբաղից) սեփական խաղաղասիրական նախաձեռնությունները զարգացնելու հնարավորություն ստացան:

Որպես ծրագրի գործընկեր, «խաղաղության երկխոսություն» հասարակական կազմակերպությունն ակտիվորեն աջակցում է շարունակելու է աջակցել ծրագրի մասնակիցներին՝ սեփական նախաձեռնությունների իրականացման գործում: 2011 թվականին ծրագրի հայաստանյան թիմի ներկայացուցիչներ Տիգրան Գեորգյանն ու Արմինե Բաբայանը Ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման գործընթացի վերաբերյալ քննարկումներ անցկացրեցին Հայաստանի մի շարք քաղաքներում եւ գյուղերում: Ծրագրի վերջում հայտարարվեց «խաղաղությունն իմ աչքերով» խորագիրը կրող ստեղծագործական աշխատանքների մրցույթ, որին մասնակցեցին բազմաթիվ երիտասարդներ՝ Երեւանից, Գյումրիից, Վանաձորից, Դիլիջանից եւ Իջևանից:

Գրքույկում, որը որոշեցինք նվիրել սեպտեմբերի 21-ին նշվող խաղաղության միջազգային օրվան, տպագրում ենք մրցույթին եւ մրցույթային ծրագրից դուրս ներկայացված բազմաթիվ աշխատանքներից ընդամենը մի քանիսը: Հուսով ենք, որ գրքույկը մեկ անգամ եւս բոլորին կհիշեցնի, թե որքան կարեւոր է յուրաքանչյուրիս դերը՝ խաղաղության հասնելու դժվարին ճանապարհին:

In June 2010, Crisis Management Initiative (CMI) became one of the five partners of the European Partnership for the Peaceful Settlement of the Conflict over Nagorno-Karabakh (EPNK). CMI is a leading actor in building sustainable peace and facilitating collaborative conflict resolution by engaging people affected by violent conflict. In the EPNK framework, CMI aimed to strengthen the capacity of Conflict Affected Groups (particularly young leaders) to engage in the conflict resolution processes, contributing to the cumulative growth of a nucleus of people engaged in progressing the agenda of constructive conflict transformation. After a series of capacity building exercises, the young leaders from Armenia, Azerbaijan, and Nagorno-Karabakh that have participated in the project were given the chance to develop their own peacebuilding initiatives.

As a partner of the project, Peace Dialogue actively supports and will go on supporting the participants in the process of implementing their own initiatives. In 2011, in the framework of the project, Tigran Gevorgyan and Armine Babayan, young leaders from Armenia, organised discussions on the peaceful resolution of the Nagorno-Karabakh conflict in several towns and villages of Armenia. At the end of the project, they announced a contest of creative works called "Peace Through My Eyes", in which a lot of young people from Yerevan, Gyumri, Vanadzor, Dilijan, and Ijevan took part.

In this booklet, which we decided to devote to the International Day of Peace celebrated on September 21, we have published only some of the numerous works presented for the contest, in addition to several other worthy works. We hope that the booklet will remind everybody once again how important the role of each of us is on the complicated way to peace.

Բովանդակություն

5	Անի Եղիազարյան «Հասվող զուգահեռներ»
9	Տիգրան Հարությունյան Ֆոտոշարք
12	Տաթևիկ Մելիքյան Ֆոտոշարք
14	Լուսինե Պողոսյան Լուսանկար
15	Աննա Չաքարյան Լուսանկար
16	Լուսինե Զեռյան Գեղանկար
17	Անուշ Զոչարյան «Խաղաղությունն իմ աչքերով»
24	Գագիկ Աղբալյան Ֆոտոշարք
26	Արմինե Չաքարյան Ֆոտոշարք
30	Արմինե Գրիգորյան Գեղանկար

Contents

Ani Yeghiazaryan “Crossing Parallels”	8
Tigran Harutyunyan Photo Series	9
Tatevik Melikyan Photo Series	12
Lusine Poghosyan Photo	14
Anna Zakaryan Photo	15
Lusine Keryan Painting	16
Anush Kocharyan “Peace Through My Eyes”	21
Gagik Aghbalyan Photo Series	24
Armine Zakaryan Photo Series	26
Armine Grigoryan Painting	30

31	Ալինա Մեջլումյան «Խաղաղությունն իմ աչքերով»	Alina Mejlumyan “Peace Through My Eyes”	36
40	Աշխեն Դավթյան Ֆոտոշարք	Ashkhen Davtyan Photo Series	40
42	Էդգար Պողոսյան Ֆոտոշարք	Edgar Poghosyan Photo Series	42
44	Բակուր Զոչար Ֆոտոշարք	Bakur Kochar Photo Series	44
46	Գեորգի Օհանյան Լուսանկար	Georgi Ohanyan Photo	46
47	Արեն Մարուքյան “Три, четыре, пять – вышел мальчик погулять”	Aren Marukyan “Three, four, five – the boy went for a hike”	49

Հասվող գուգահեռներ

Անի Եղիազարյան

Crossing Parallels

By Ani Yeghiazaryan

Լուսանկարը՝
Անի Եղիազարյանի

Photo by:
Ani Yeghiazaryan

«Հատվող զուգահեռներ»

“Crossing Parallels”

Արամն ու Ալին ապրում էին Բաքվում՝ նույն բակում, նույն շենքում: Նրանք հասակակիցներ էին, եւ ամեն օրն սկսվում ու ավարտվում էր իրար հետ դպրոց գնալով, խաղալով, երգելով: Նրանք ամեն անգամ իրար հետ խաղալուց երգում էին մի երգ, որն իրենք էին հորինել: Դա արտահայտման միջոցն էր՝ միմյանց հասկանալու եւ սիրելու: Երբեք անգամ իրենք իրենց չեն հարցրել, թե ինչ ազդության են պատկանում, նրանք չեն վիճել, այլ միշտ պաշտպանել են մեկմեկու: Մի օր Արամի ընտանիքն իրենց իրերն էր հավաքում, հարեւաններն օգնում էին նրանց հավաքվել եւ ասում էին, որ նրանք թող հասնեն Հայաստան, տեղավորվեն, իսկ իրենք իրերը կուղարկեն: Անցավ 3 տարի, և նրանք կամաց-կամաց ուղարկեցին իրերը, անգամ՝ գրքերն ու բրոշյուրները:

Երբ լրացավ Ալիի և Արամի 18 տարին, երկուսն էլ զինակոչվեցին բանակ՝ ծառայելու իրենց ազգին: Նրանք իրար մոռացել էին և չէին կարծում, որ երբեւէ կհանդիպեն: Մի օր երկուսն էլ հսկում էին իրենց երկրի սահմանները: Հանկարծ հակառակ կողմից մի երգ հնչեց: Գիշերն արագ անցնելու, ծառայությունը հեշտացնելու, թե վախին դիմակայելու համար Ալին վերհիշել էր իր մանկության երգը: Արամը սահմանի մյուս կողմում լսեց իրեն անչափ ծանոթ հնչյունները, ձայն տվեց: Սկսեցին խոսել ռուսերեն, հարց ու փորձ անել, հաղորդակցվել՝ պարզապես գիշերն աննկատ անցկացնելու համար: Հերթական մի օր էլ հասկացան, որ իրար շատ ծանոթ մարդիկ են, հիշեցին, որ ընկերներ են եղել, ուրախացան, պատմեցին եւ իմացան, թե այսքան տարի ինչով են զբաղված եղել: Դրանից հետո, երբ մեկնումեկը կանգնած էր լինում սահմանին, երգում էր երգը, որն իրենց ազդանշանն էր դարձել: Ամբողջ գիշերն անցնում էր շատ խաղաղ, ջերմ, ընկերական մթնոլորտում, նույնիսկ ծխախոտ եւ ուտելիք էին նետում միմյանց: Խոստացան մեկմեկու՝ երբ գորացրվեն, անպայման իրար կգտեն ու երես ամ երես կտեսնվեն, կխոսեն: Տարի եւ կես տեւած նրանց ծանոթությունն այնքան խորը հետք էր թողել, որ վերադառնալով իրենց երկիր՝ նրանք միայն միմյանցից էին խոսում ու պատմում: Զգիտեմ՝ նրանք իրենց խոսքի տերն եղան արդյոք, հանդիպեցի՞ն, թե՞ ոչ: Բայց նրանք երբեք չմտածեցին, որ թշնամիներ են: Մանկության անաղարտ երգը նրանց կապեց իրար ու պաշտպանեց...

3.9. Պատմվածքը հիմնված է իրական դեպքի վրա: Պարզապես գեղարվեստական լուծումներ են տրված:

Aram and Ali were living in the same yard in the same block of flats in Baku. They were of the same age and they started and ended every day going to school, playing and singing together. Every time they played together, they sang a song. They had invented it themselves and it was a means of expressing their understanding and love towards each other. They had never asked what nationality they belonged to. They never argued and always protected each other. One day, Aram's family was packing their belongings. Their neighbours were helping them to pack and were saying that they would send the things to them as soon as they got to Armenia and settled. Three years passed and they sent all their belongings step by step, even their books and brochures.

When Ali and Aram became 18 years old, they were called up to serve their nations in the army. They had forgotten each other and could not imagine that they would meet. One day, they were each guarding the borders of their countries. Suddenly a song was heard. Either to ease the night or to help overcome the fear, Ali had remembered the song of his childhood. Hearing the sounds of the familiar song, Aram started asking in Russian various questions and spoke so that the night seemed to last only a moment. On one of the following days, they understood that they had been acquaintances and even good friends. They were very happy. They started telling each other what had happened to them and what they had been busy with in the intervening years. After that, whenever one of them stood on the border, they sang their song, which was a kind of signal between them. The whole night passed in a peaceful, warm and friendly atmosphere. They even threw cigarettes and food to each other. They promised that, after being discharged from the army, they would find each other by any means and meet face-to-face. Their acquaintance had left such a deep trace in their lives that after they returned to their countries one and a half years later, they talked and told stories about each other all the time. I don't know whether they kept their promise and met or not. But they never thought that they were enemies. The genuine song of their childhood connected and protected them...

P.S. This essay is based on a true story, with some fictional embellishments.

Լուսանկարը՝
Տիգրան Հարությունյանի

Photo by:
Tigran Harutyunyan

Լուսանկարը՝
Տիգրան Հարությունյանի

Photo by:
Tigran Harutyunyan

Լուսանկարը՝
Տիգրան Հարությունյանի

Photo by:
Tigran Harutyunyan

Լուսանկարը՝
Տաթևիկ Մելիքյանի

Photo by:
Tatevik Melikyan

Լուսանկարը՝
Տաթևիկ Մելիքյանի

Photo by:
Tatevik Melikyan

Լուսանկարը՝
Լուսինե Պողոսյանի

Խաղաղությունը չի
ճանաչում ո՛չ ազգություն,
ո՛չ սեռ, ո՛չ էլ տարիք...

Photo by:
Lusine Poghosyan

Peace does not recognise
any race, gender or age...

Լուսանկարը՝ Աննա Չաքարյանի

Photo by: Anna Zakaryan

«Ես ծնվել եմ...»

"I was born..."

Գեղանկարը՝
Լուսինե Զեռյանի

Painting by:
Lusine Keryan

Խաղաղությունն իմ աչքերով

Անուշ Զոչարյան

Peace Through My Eyes

By Anush Kocharyan

Արեւոտ էր օրը, բայց միտում էր իմ հոգու արեւը: Ուղեղս փորձում էր հավաքել մտքիս փշրանքներն ընդհանուր պատկեր ստանալու համար, բայց չէր ստացվում. երեւի սոսինձս հնացել էր:

Պատերազմ. ի՞նչ սոսկալի բառ: Սոսկալի է անգամ արտասանել այս բառի յուրաքանչյուր հնչյունը: Ասես մյուս տառերն ատելությամբ եմ նայում սրանց. դրանք ուրիշ բառեր կերտելու իրավունք չունեն:

Երազ էի տեսել, ասես ուզում եմ խմել կենարար հեղուկը, բայց հանկարծ բաժակն ընկնում է ու կոտրվում, եւ հեղուկը ներծծվում է հողի մեջ. հողը կարմրում է:

Այդ օրը ես հասկացա չարաբաստիկ երազիս խորհուրդը. պատերազմ է, նա գնում է պատերազմ՝ թողնելով ինձ իմ սիրո հետ: Ես սարսափում էի այն մտքից, որ սերս կդառնար հուշ կամ էլ մի ջնջում: Նույն օրը նամակ ստացա. «Գնում եմ մեզ համար խաղաղություն բերելու»: «Այո՞, մեզ համար, բայց արդյո՞ք դու էլ կճաշակես դրա համը, արդյո՞ք ձեռքերդ կկարկառես դեպի երկինք ու կսիրաբանես կյանքը», - մտածում էի ես:

Հգիտեի ինչ անել, ուղեղս մթազնել էր: Մարդ չգիտի ինչ սպասել այս կյանքից: Պատերազմից առաջ մեր երջանկությանը խանգարում էին մեր ծնողները, իսկ ա՞յժմ: Երբեք չէի պատկերացնի, որ այդքան կզգայի խաղաղության կարիքը: Գուցե դա փորձություն էր, որ պետք է թրծեր մեր սրտերը, սերը. չգիտեմ: Հաջորդ օրն իսկ որոշեցի գնալ ռազմաճակատ եւ փախա տնից՝ գրություն թողնելով. «Կներեք, ես գնում եմ իմ խաղաղության հետեւից»:

Հիմա չեմ պատկերացնում, թե ինչ զգացին այդ պահին իմ ծնողները, բայց արարքիս համար չեմ զղջում:

Ես բանասեր էի, բայց ուսումնասիրել էի բժշկությանը վերաբերող շատ գրքեր: Գնում էի օգնելու այն մարդկանց, ովքեր կռվում էին իրենց ընտանիքի, սիրո, հայրենիքի համար: Գնում էի միանալու հանուն խաղաղության մարտնչող այդ բանակին:

երկար էր ճանապարհս ու դժվարին. ամենուր թշվառություն էր ու տառապանք: Մտածում էի չարի եւ բարու, կյանքի եւ մահվան մասին: Փորձում էի գտնել այն գաղտնիքը, որը «շրջանառության մեջ է դնում» մարդկային կյանքը, դժբախտացնում եւ երջանկացնում մեզ: Հաճախ ենք ասում, որ չկա չարիք առանց բարիք: Ինչու՞, մի՞թե չարը բարու գործակիցն է, կամ էլ հակառակը: Եթե դրանք անբաժան են, ուրեմն նույն բանն են: Այդ դեպքում ինչու՞ ենք չարիքին չարիք ասում, եթե այն բարիք է ծնում: Հետեւաբար, նույնն են նաեւ պատերազմը եւ խաղաղությունը, սերը եւ ատելությունը, կյանքը եւ մահը...

Մեր գնացքը տեղ հասավ, իմ առջեւ բացվեց մի ուրիշ աշխարհ: Մինչեւ հիվանդանոց հասնելը մի քանի կիլոմետր կար, ստիպված էինք ուղիով գնալ:

Մթնում էր: Երկնքում արդեն նշմարվում էին կայծկլտուն աստղերը: Բոլորս նայում էինք երկնքին ու հիանում: Հանկարծ ոտքս գայթեց. վայր ընկա: Մի պահ մտածեցի. «Ի՞նչ հետաքրքիր է: Մարդը, երբ նայում է վեր՝ երկնքին, վախենում է ընկնելուց, իսկ երբ նայում է ներքեւ՝ գետնին, չի տեսնում երկինքը: Ի՞նչ անել. վերեւ նայել՝ ընկնե՞լ, թե՞ վար նայել՝ երկինքը չտեսնել»:

Մեզ՝ բուժքույրերիս (ընդամենը քսան հոգի էինք), տեղ հատկացրին փոքրիկ սենյակում, որն առանձնապես աչքի չէր ընկնում իր շքեղությամբ:

«Տեսնես կուրախասնա՞, թե՞ կտխրի՞ տեսնելով ինձ այստեղ», - խորհում էի, երբ ներս մտավ մի գինվորական եւ հայտնեց վիրավորների նոր հոսքի մասին: Շտապ դուրս եկանք: Մի պահ, տեսնելով վիրավորներին, լսելով նրանց հառաչանքները, աչքերիս առաջ մթնեց, բայց զգաստացա ու գործի անցա: Բոլորը շտապում էին, վազում այս ու այն կողմ: Այդ աղմուկի մեջ հանկարծ լսեցի իմ անունը:

-Անահի՛տ, Անահի՛տ...

-Դու լսեցի՞ր,- հարցրի ես ինձ մոտ կանգնած բուժքրոջը,- լսեցի՞ր. որտեղի՞ց էր գալիս ձայնը:

-Զգիտեմ,- անտարբերությամբ հարեց նա,- երեւի հիշել է իր սիրելիին:

Նորից լսեցի անուս, ուղղվեցի դեպի ձայնը, եւ ի՛նչ... Նա էր: Չգիտեի ուրախանալ, որ գտել էի նրան, թե տխրել, որ նա վիրավոր էր: Այդ ամենը խառնվեց իրար, եւ մենք գրկախառնվեցինք: Պարզորեն լսում էինք մեր սրտերի զարկերը, որ անխոս հաղորդակցվում էին: Ես գտել էի իմ հոգու խաղաղությունը, մնում էր այն նվաճել:

-Ինչպե՞ս գտար ինձ,- հարցրեց նա թուփեր անց:

-Ճիշտն ասած, դու գտար ինձ,- մեղմ ժպտացի՝ արցունքոտ աչքերով նայելով նրան:

-Ես անչափ ուրախ եմ:

-Ես էլ:

-Մենք կնվաճենք մեր կյանքը,- նա բռնեց ձեռքս եւ սեղմեց կրծքին,- մենք կհաղթենք:

Այդպես էլ եղավ. հակառակորդը, չդիմանալով հակահարվածին, նահանջեց: Ճիշտ է՝ շատ զոհեր եղան, բայց փոխարենը խաղաղությունն նվաճեցինք:

Մենք վերադարձանք այն համոզմունքով, որ մեր միությունը սահմանված էր ի վերուստ, մենք ստեղծված էինք իրար համար: Ճիշտ է՝ մեր ծնողները հանդիմանեցին մեզ, բայց նրանք էլ էին ուրախ:

Մարդու կյանքը սկսվում է ծնունդով եւ ավարտվում մահով: Ծնվելիս մենք չգիտենք՝ ուր ենք գալիս և ինչու, մեռնելիս էլ չգիտենք, թե ուր ենք գնում եւ ինչու: Սրանք կարծես նույնանում են, եւ քանի որ մենք բավականին լավ չենք հասկանում կյանքի եւ մահվան էությունը, գլուխ չենք դնում դրանց հետ: Մեզ մնում է կյանքը...

Այո՛, ես տեսա խաղաղությունն իմ աչքերով, ես տեսա նրա ծնունդը, որն այնքան թանկ ու հարազատ էր: Ես կարողացա նվաճել իմ խաղաղությունը, որն ինձ հետ եւ կողքիս կլինի իմ ամբողջ կյանքում...

It was a sunny day but the sun of my soul was cold. My brain was trying to collect the crumbs of my mind to have the whole image. But it did not succeed. Maybe my glue was spoilt.

War. What a horrible word. It is even horrible to pronounce. It seems the other letters look at these three letters with hatred. Don't they have the right to form other words?

I had a dream. In my dream, I wanted to drink the water of life. But suddenly, the glass fell and broke. The water seeped into the earth and the earth became red.

The next day, I realised the meaning of my dream; my love is leaving me and going to war. I was terrified by the thought that my love would become nothing but a memory. On that same day, I received a letter from my love: "I am going to bring peace for us". "Yes, for us!," I thought, "But will you be able to feel it yourself? Will you raise your hands to the sky and touch life?"

I did not know what to do. My brain was cloudy. No one knows what to expect from life. Before the war, our happiness was obstructed by our parents. And now what? I had never imagined that I would need peace so much. Maybe it was a test of our hearts – our love. I don't know. I don't know anything. But on the following day, I decided to go to the front. I ran away, leaving a note to my parents: "I am sorry. I am going to find my peace".

Now, I cannot imagine what my parents felt at that moment. But I do not regret what I did.

I was a philologist. But I had studied a lot of books about medicine. I was going to help those people who fought for their families, their loved ones, and their homeland. I was going to join the army that fought for peace.

My way was long and hard. There was poverty and suffering everywhere. I was thinking about good and evil, life and death. I was trying to find the secret that surrounds human life – makes us sad and happy. We often say that there is no evil without good. But why? Is evil the coefficient of good, or vice versa? If they are inseparable, that means they are the same. So, why do we call it “evil” if it brings good? Consequently, war and peace are the same, as well as love and hatred, life and death...

Our train arrived and a new world opened before my eyes. There were several kilometres left to go before the hospital, and we had to walk there.

It was getting dark. The stars could be seen sparkling in the sky. All of us were looking at the sky and admiring the scene. Suddenly, I slid and fell down. I thought for a moment, “How interesting it is! When somebody looks up at the sky, he is afraid of falling, but when he looks down at the earth, he does not see the sky. What to do: look up and fall, or look down and not see the sky?”

We twenty nurses were given a small room that was not so luxurious.

“Will he be glad or sad to see me here?,” I was pondering, when a soldier entered and told us about the newly injured. We went out quickly. Seeing the wounded people, hearing their moans, for a moment the world darkened before my eyes. But I became vigilant and started working. Everybody was hurrying – running in this or that direction. Suddenly, I heard my name in the buzz.

“Anahit! Anahit!”

“Did you hear?,” I asked the nurse standing next to me. “Did you hear? Where did the voice come from?”

“I don’t know,” she said with indifference. “Maybe he has remembered his beloved.”

I heard my name again, turned to the voice, and saw... it was him! I did not know whether to be glad that I had found him or upset that he was wounded. Everything became all mixed up and we hugged each other.

We heard clearly our heartbeats communicating quietly with each other. I had found the peace of my soul and now I had to conquer it.

"How did you find me?," he asked me a few minutes later.

"To tell the truth, you found me yourself." I smiled calmly, looking at him with my tearful eyes.

"I am extremely happy!"

"Me too!"

"We'll conquer life." He took my hand and held it to his heart. "We'll win!"

And it was so. Despite a counterattack, the opposing side retreated. In fact, many people suffered. But we ultimately achieved our peace.

We returned with a belief that our unity was determined by heaven and we were created for each other. It's true that our parents disciplined us, but they were also happy.

The life of a person starts with birth and ends with death. When we are born, we do not know where we are coming into and why. When we die, we do not know where we are going and why. It seems they are the same. And because we do not understand the essence of life and death very well, we do not pay attention to it. Such is life...

Yes, I saw peace through my eyes. I saw its birth, which was so precious and genuine. I achieved a peace that will be with me and beside me all my life...

Լուսանկարը՝
Գագիկ Աղբալյանի

Photo by:
Gagik Aghbalyan

Լուսանկարը՝
Գագիկ Աղբալյանի

Photo by:
Gagik Aghbalyan

Լուսանկարը՝
Արմինե Չաքարյանի

Photo by:
Armine Zakaryan

Լուսանկարը՝
Արմինե Չաքարյանի

Photo by:
Armine Zakaryan

Լուսանկարը՝
Արմինե Չաքարյանի

Photo by:
Armine Zakaryan

Լուսանկարը՝
Արմինե Չաքարյանի

Photo by:
Armine Zakaryan

Գեղանկարը՝
Արմինե Գրիգորյանի

Ինձ թվում է, որ
մարդիկ
խաղաղության մեջ
կապրեն՝
արդարություն, սեր
և հարգանք
դրսեւորելով բոլորի
հանդեպ, իսկ
խոչընդոտներից և
կապանքներից
ազատվելու ուժը
պետք է գտնեն
իրենք իրենց մեջ:

Painting by:
Armine Grigoryan

It seems to me that
people will live in
peace if they
display sincerity,
love, and respect
towards everyone
and try to find the
power to get rid of
their shackles and
overcome
obstacles inside
themselves.

Խաղաղությունն իմ աչքերով

Ալինա Մեջլումյան

Peace Through My Eyes

By Alina Mejlumyan

Արեւածագն արդեն վաղուց այնքան էլ ջերմ չէր ու գեղեցիկ Նրա համար, ինչպես սովորաբար էր լինում: Կյանքը հոսում էր աննկատ հունով: Նա անվերջ սպասում էր, սպասում էր այնպիսի հավատով, որ թվում էր, թե գիտեր՝ երբ է վերադառնալու, երբ է Նորից ամուր գրկելու իրեն:

Սովորական առավոտ էր բոլորի համար: Բայց այդ ծեր կնոջ աչքերում, որ թաղված էին խոր կնճիռների մեջ, տազնապ կար ու անբացատրելի վախ: Նրա ձեռքերը դողում էին սովորականից ավելի շատ, անընդհատ շարժվում էին, այս ու այն կողմ գնում, բայց հայացքը միշտ ճամփին էր. քայլում էր, հանկարծ կանգնում, շրջվում ու երկար նայում: Բոլորը գիտեին այդ կնոջն ու հիշում էին Նրան: Երիտասարդ ժամանակ նա աշխատում էր օր ու գիշեր: Ոչ ոք այդպես էլ չիմացավ Նրա մասնագիտությունը, բայց բոլորը գիտեին՝ ինչով է նա զբաղվում: Այդ երբեմնի եռանդուն օրիորդը մի կազմակերպության անդամ էր, որը ջանք չէր խնայում սփյուռքահայերին հայրենիք վերադարձնելու համար, ստեղծում էր ամեն հնարավոր միջոց՝ տեղացիներին գյուղերում եւ քաղաքում պահելու համար: Նա մեծ հայրենասեր էր, որն ամբողջ աշխարհի հետ անգամ չէր փոխի իր հայրենի բնության գեղեցկությունն ու հմայքը: Նրա համար չկար ավելի առեղծվածային երեւույթ, քան հայրենիքի արեւածագն ու մայրամուտը: Բնությունն ավելի գեղեցկադեմ էր դառնում, երբ իր նկարագրությունը ստանում էր անասելի գեղեցկությամբ օժտված այդ օրիորդի շուրթերից, որոնք դողում էին ամեն անգամ հայրենիքի մասին խոսելիս:

Իսկ այժմ նա կորցրել է իր հմայքը, տարիներն իրենց անհուն սպիներն են թողել այդ կնոջ դեմքին: Նա այլեւս չի զգում բնությունը, որն ուժ էր տալիս իրեն եւ ստիպում էր ապրել: Այժմ Նրա հոգում փոթորիկ է, երազանքների եւ իրականության անավարտ կռիվ: Նրա սրտի անհագ փափագն էր տեսնել Նրան՝ իր կյանքի միակ հարազատին:

Այն քաղաքը, որտեղ Նրա որդին էր ապրում, պատված էր անողորմ սառնությամբ, մարդկանց դեմքերին ժպիտի փոխարեն դառնությամբ ու ատելությամբ լի աչքեր էին փայլում: Թեեւ հարուստ էր արդեն ու մեծ կարողության տեր, անկարող էր այլեւս հանդուրժել այդ օտարությունն ու անտարբերությունը:

Այդ գիշեր երազում մորն էր տեսել: Նա բառ առ բառ հիշում էր մոր խոսքերը. «Այն, ինչ փնտրում ես, ինչ գանձ է թվում քեզ, երբեք չես գտնի այդ օտար ասիերում: Վերադարձի՛ր ու կգտնես այն անդորրն ու խաղաղությունը, որ երկար տարիներ փնտրել ես այդտեղ»:

Ճարտարապետական անշունչ լուծումները ծածկում էին բնության գեղեցկությունը՝ իրենց սառնությունը տարածելով ողջ քաղաքի վրա: Ամենուր նա ջերմություն էր փնտրում: Այնքան տարօրինակ էր. հայրենի գյուղում արեւը միշտ պայծառ էր, նույնիսկ ձմռանը նրա ջերմությունը զգալի էր, իսկ այդ քաղաքում արեւը գորշ էր թվում եւ չէր տարբերվում երկնքի աննկատ ամպերից:

Մյուս կողմից նրան խեղդում էր կարոտը, հայրենիքում լինելու, մայրական հոգատարությունը զգալու ու բնության մեջ հանգիստը վայելելու ցանկությունը: Արդեն մոռացել էր, թե երբ էր վերջին անգամ տեսել բարեկամներին, երբ էր զգացել արեւածագի եւ մայրամուտի անասելի գեղեցկությունը, քամու զովությունն ու ծաղիկների բույրը, երբ էր իրեն պաշտպանված ու հանգիստ զգացել, ինչպես նորածինը՝ մոր տաքուկ գրկում:

Այդ սպանիչ մենակությունը եւ շնչահեղձ անող կարոտը ստիպեցին նրան թողնել ամեն ինչ, մոռանալ բոլոր նպատակներն ու երազանքները:

Արդեն կեսօր էր: Նրա մայրն անհանգիստ էր: Գյուղում իրարանցում էր: Բոլորը շտապում էին այդ ծեր կնոջն ինչ-որ բան հայտնել: Քիչ անց նրա մոտ եկան հարեւանի երեխաները՝ դեռ հեռվից ճչալով՝ «եկա՛վ, եկա՛վ, դու՛րս արի»: Ակամա դուրս վազեց. որդին էր՝ իր միակ բարեկամը: Անշարժ նայում էին իրար, հետո փաթաթվեցին, ամուր գրկեցին միմյանց ու սկսեցին լացել: Զանի՝ տարի չէր տեսել մորը, որն այնքան էր կնճռոտվել ու ծերացել, որ արցունքները հոսում էին դեմքի վրայով, ու թվում էր՝ երբեք չեն թափվի ձեռքերին: Լուռ նայում էին իրար, բարձրաձայն չէին խոսում, բաց աչքերով պատմում էին իրար ամեն ինչ: Երկուսի հոգին էլ խաղաղվեց, երկուսն էլ հանգիստ էին ու երջանիկ: Այժմ նրանց հոգիները պարուրած զգացմունքներն անհամեմատելի էին այն լքվածության զգացումի հետ, որ ունեին մի քանի ժամ առաջ:

Առավոտյան այն հաղթանդամ երիտասարդը, որին մայրն այնքան երկար էր սպասել, սովորականից շուտ էր արթնացել: Երկինքը ջրի նման պարզ էր ու անեզր: Սարերը կանգնած էին իրենց վայել հպարտությամբ եւ սպասում էին արեւին: Շուտով սարերի հետեւից մի հրե գունդ սկսեց բարձրանալ եւ իր թելերը փռել դաշտերի ու լեռների վրա: Կյանքի մեծ փորձ ունեցող այդ երիտասարդի աչքերում այնքան շատ ուժ կար, որ դրանք փայլում էին արեւի շողերի նման: Երկնքի նուրբ լազուրն ու արեւի կարմրադեղին ճառագայթները միախառնվեցին: Երկինքը նման էր անծայրածիր արեւային ծովի, որը լի էր անսահման երջանկությամբ: Երկինքը նման էր մի գունեղ կտավի, որի ներկերը շատ հին էին՝ ինչպես հայ ժողովուրդը, բայց շատ պարզ ու պայծառ՝ ինչպես մեր ապագան:

Բնությունն աստիճանաբար արթնացավ, նրանց այգու ծաղիկներն զգացին արեւի ջերմությունն ու սկսեցին ժպտալ: Թվում էր՝ բոլոր թիթեռները հավաքվել էին այստեղ: Այդ փոքրիկ ու անպաշտպան թիթեռները շատ ուժեղ ու հպարտ տեսք ունեին, որովհետեւ միասին էին ու գիտակցում էին, որ միասին կարող են պաշտպանել իրար: Որդին այնքան մեծ հիացմունքով էր նայում բնությանը, զննում ամեն մի անկյունը, որ մայրը չէր ցանկանում խանգարել նրան: Մոր աչքերում միակ բանը, որ երեւում էր, երջանկությունն էր: Բայց նրա սրտի մի անկյունում դեռ կարոտ կար, որի կողքին ամկայծում էր հավատի լույսը: Նա հավատում էր, որ բոլոր որդիներն ու բոլոր հայրերը կվերադառնան ու կլրացնեն իրենց հայրենիքի փառքն ու զորությունը: Նրանք ամբողջ օրը միասին էին ու անդադար զրուցում էին, պատմում իրենց մասին՝ փորձելով չմոռանալ ոչ մի բան: Ամեն ինչ այնքան սովորական էր, որ թվում էր՝ ողջ կյանքում միասին են եղել:

Արդեն երեկո էր: Ժամանակն աննկատ սահում էր: Արեւն իր վերջին ճաճանչները թաքցրեց սարերի ետեւում: Նրան փոխարինելու եկավ լուսնի փոքրիկ մահիկը: Մեկը մյուսին հետեւելով՝ սկսեցին ամկայծել աստղերը: Նրանք առանձնակի հմայք հաղորդեցին երկնքին: Գյուղի փոքրիկ լճակը դարձել էր երկրի վրա սփռված այդ կապույտ սավանի հայելին: Լուսինն արտացոլվում էր լճակի մեջ եւ իր արծաթագույն լույսով աղոտ պարզություն սփռում շրջակայքում:

Ծեր կնոջ տան վրա ջերմություն էր իջել: Նրա ընտանիքը՝ իր միակ որդին, ջերմացնում էր այդ տունը: Նրանց փոքրիկ ընտանիքը դեռ պետք է մեծանար, իր արմատները խորացնեի հայրենի հողում, նոր եւ առողջ ծիլեր տար իր հայրենիքի հզորությունն ու խաղաղությունը պահպանելու համար:

Որքան էլ ամենուր անդորր էր, բնության մեջ ինչ-որ անհանգստություն կար. երկնքի մի անկյունում դեռ ամպ կար, լճակի ալիքները դեռեւս անշարժ չէին, իսկ այգու թիթեռներն այնքան շատ չէին, որ իրենց բազմերանգ թեւիկներով լրացնեին անթիվ ծաղիկներից յուրաքանչյուրի գեղեցկությունը:

Երիտասարդի մոր ճերմակ մազերը վկայում էին նրա անցած խրթին կյանքի մասին, իսկ խորիմաստ աչքերը՝ այդ դժվար կյանքի երջանկության մասին: Նրա աչքերը, որ ականատես էին եղել կյանքի սեւ ու սպիտակ երանգներին, միայն մի բանի էին սպասում, սպասում էին հավատով եւ վստահությամբ: Երբ բոլոր հայ մայրերը զգային այն, ինչ ինքն էր զգում երկար տարիների լուռ համբերությունից հետո, բոլորի աչքերում կարտացոլվեի իրենց հոգիների խաղաղությունը: Իսկ նա գիտեր, որ օրերից մի օր Յայոց աշխարհի վրա վերջապես իջնելու է այդ երանելի հանդարտությունը:

The dawn was no longer as warm and beautiful for her as it used to be. The stream of life was flowing in its latent course. She was waiting endlessly with such a faith that it seemed she knew when he would return and hug her tightly.

It was an ordinary morning for everybody. But there was trepidation and inexplicable fear in the eyes of the old woman. Her hands were trembling faster than usual and she was always looking at the road. She was walking, stopping suddenly, looking at the road again, and turning back. Everybody knew that woman and remembered her. When she was young she worked night and day. Nobody knew her training but everyone knew what she did. She was a member of an organisation that did its best to bring the Armenian Diaspora back and to keep the local residents of villages and towns in their homeland. She was a great patriot who would never change her beautiful country for anything. There was nothing more mysterious for her than the sunrise and sunset of her homeland. Nature was more beautiful when she described it. And her lips even trembled when she spoke about her homeland.

But now she had lost her beauty. The long years had left their traces on the face of the old lady. She no longer felt the glow of nature that gave her strength and a reason for living. Now there was a storm and an endless struggle between dreams and reality raging in her soul. The insatiable hunger of her heart was to see him, the dearest person in her life.

The city where her son was living was covered with cruel coldness. On the faces of the people there were eyes full of bitterness and hatred instead of smiles. Though he was rich enough and owned a huge estate, he was unable to endure that indifference.

That night he saw his mother in his dream. He was continually hearing her voice and her every word: "What are you looking for? You will never find the treasure you seek in those foreign lands. Come back and you'll find the peace and quiet that for so many years you have been looking for."

Lifeless architectural structures covered nature's beauty, spreading their coldness over the whole city. He sought warmth everywhere. It was so strange; in his native village the sun was always bright and even in winter its warmth was felt, but in that city the sun seemed gray and did not differ from the ubiquitous clouds.

On the other hand, he was suffocated by the yearning to be in his homeland, feeling his mother's care and resting among nature. He had already forgotten when he had met his relatives for the last time, when he had felt the unspeakable beauty of sunrise and sunset, the coolness of the wind and the fragrance of flowers, when he had felt himself sheltered and quiet as a baby in his mother's warm embrace.

The killing loneliness and the suffocating yearning made him leave everything and forget all his goals and dreams.

It was already midday. His mother was worrying. There was a fuss in the village. Everybody was hurrying to inform the old lady about something. Soon, the neighbour's children came to her, yelling as they ran, "He's coming, he's coming! Come out!" Without thinking, she ran out. It was her son, her only relative. They looked at each other steadily, then hugged and began to cry. It had been so many years since he had last seen his mother! She had become so old that it seemed the teardrops would never flow from her face to her hands. They were looking at each other speechlessly. But, without speaking out loud, they were telling each

other about everything with their eyes. The souls of both of them became peaceful. They both were quiet and happy. Now the feelings that comforted their souls were incomparable with the sense of abandonment that they had felt some hours ago.

In the morning, that handsome man for whom the mother had been waiting for such a long time woke up earlier than usual. The sky was clear like water and boundless. The mountains were standing with pride and waiting for the sun. Soon, a fire ball began rising from the back of the mountains and spreading its wings over the fields and mountains. There was so much strength in the eyes of that young man, which were shining like the rays of the sun. The gentle blue of the sky and the reddish rays of the sun blended into each other. The sky was like a boundless sunny lake that was full of happiness. The sky was like a colourful canvas adorned with paints as old as the Armenian people, but as clear and bright as our future.

The natural world gradually awoke. The flowers of their garden felt the warmth of the sun and began to smile. It seemed that all the butterflies in the world had gathered here. Those small and simple butterflies looked very strong and proud because they were gathered together and they realised that they could protect each other.

The son was watching nature and observing every angle with such admiration that his mother did not want to disturb him. The only thing that could be seen in the mother's eyes was happiness. But still there was a bit of yearning at the bottom of her heart next to which the light of faith was shining. She believed that all sons and fathers would return and complete the pride and strength of their homeland. All day long, they were together. They talked about each other, trying not to forget anything. Everything was so ordinary that it seemed they had been together all their lives.

It was already evening. Time was passing imperceptibly. The sun hid its last rays behind the mountains. The small crescent of the moon came to replace it. One after another the stars began to glitter. They gave a unique beauty to the sky. The village's small pool had become a mirror of that blue blanket on the world. The moon reflected in the pool and spread vague serenity in the surroundings with its silver light.

The old woman's house was full of warmth. Her family, her only son, was filling that house with tenderness. Their small family would become bigger, deepen its roots in the native earth, and give new and healthy sprouts to keep the peace and power of its homeland.

Though it was peaceful everywhere, there was some anxiety in the natural world. There were some clouds in one corner of the sky. The waves of the pool were not yet still. And the butterflies of the garden were not so many that their colourful wings could live up to the beauty of each of the flowers.

The white hair of the young man's mother proclaimed the complicated life she had lived, and her shrewd eyes the happiness of that hard life. Her eyes that had witnessed the black and white colours of life were waiting for only one thing and they were waiting with belief and trust. When all the mothers felt what she felt after the silent patience of many years, the peace of their souls would reflect in their eyes. And she knew that one day the Armenian land would be filled with that blissful quietness.

Լուսանկարը՝
Աշխեն Դավթյանի

Photo by:
Ashkhen Davtyan

Լուսանկարը՝
Աշխեն Դավթյանի

Photo by:
Ashkhen Davtyan

Լուսանկարը՝
Էդգար Պողոսյանի

Photo by:
Edgar Poghosyan

Լուսանկարը՝
Էդգար Պողոսյանի

Photo by:
Edgar Poghosyan

Լուսանկարը՝
Բակուր Զոչարի

Photo by:
Bakur Kochar

Լուսանկարը՝
Բակուր Քոչարի

Photo by:
Bakur Kochar

Լուսանկարը՝
Գեորգի Օհանյանի

Photo by:
Georgi Ohanyan

**Три, четыре, пять –
вышел мальчик погулять**

Արեն Մարուքյան

**Three, four, five – the boy
went for a hike**

By Aren Marukyan

В те времена, когда я еще был наивным ребенком, и мои шаги еще не причиняли боль земле, священный ветер вывал меня с корнями и бросил в никуда.

И вот теперь я стою перед вами, простой солдат, один из вас и один из тысяч, чью веру, мысли и силы отняла война. Я вернулся оттуда и стою перед вами, и память моя, недобрая и неполная, пытается вырваться наружу и рассказать обо всем, что в ней уцелело. Но что я могу рассказать?

Может рассказать вам о том, что еще совсем молодым я превратился в калеку с опустошенной душой, что все мои мечты были вытравлены из меня, и я превратился в хранителя металлической бирки? Или рассказать вам, что все человеческое наследие с ее историей, наукой, образованием и интеллектом - всего лишь мыльный пузырь, пока еще люди во имя человечности, во имя высших идей и именем бога будут варварски истреблять друг друга? А может рассказать как срывают кольцо с гранаты, как закалывают штыком, как орудуют саперной лопаткой или как прицеливаются в голову и нажимают на курок? Или рассказать вам как мечется и кричит контуженный, как стонет раненный в живот, или рассказать как продолбывают могилы в замерзшей земле? Ничего другого я там не видел, ничему другому я там не научился. И вот я стою перед вами, запятнанный, забрызганный, оборванный и виновный, хотя там, где я был, не было правых и виноватых, там были только живые и мертвые.

Сейчас, когда прошлое затягивается в туман, самое трудное - осознать, что это безбрежное безмолвие и тишина - не передышка и не временное перемирие всего, а всего лишь... я забыл каким был Мир.

In those times when I was still a naive child and my steps did not harm the earth, the winds of fate pulled me out by my roots and threw me to nowhere.

And now I stand in front of you an ordinary soldier – one of you and one of the thousand people whose beliefs, thoughts, and strength have been taken away by the war. I have come back from that place and I am standing in front of you. And now, my unkind and incomplete memories are trying hard to get out and to tell everybody what has survived in them. But what can I tell?

Maybe I should tell you that, while still just a young man, I became an invalid with an empty soul; that all my dreams were etched out of me and I turned into a soldier with a heart of steel? Or maybe I should tell you that all of human heritage with its history, science, education, and intellect is only a soap bubble waiting for people to savagely annihilate each other in the name of humanity, best intentions, and the name of God? Or maybe I should tell how to pull the ring from a grenade, how to kill with a bayonet, how to use a sapper shovel as a weapon, or how to aim at a man's head and pull the trigger? Or maybe I should describe how the shell-shocked suffer and scream, how a man moans when he is shot in the abdomen, or how graves are dug in the frozen ground? These things are all that I have seen and learned. And now I am standing before you, stained, bedraggled, ragged, and culpable; although where I was, there were no innocent or guilty people. There were only living or dead ones.

Now that the past is drawn into the mist, the most difficult thing to understand is that the vast silence and stillness is not a break or a temporary truce. Instead... I have forgotten what the real world was like.

**Ծրագիրը ֆինանսավորվել է
Եվրոմիության կողմից** | **This project is funded by the
European Union**

Տպագրվել է «Խաղաղության երկխոսություն» հկ-ի կողմից՝ ֆինանսական
«Ճգնաժամերի կառավարման նախաձեռնություն» հկ-ի
«Եվրոպական համագործակցություն հանուն Ղարաբաղյան
հակամարտության խաղաղ կարգավորման (EPNK) – Երիտասարդ
առաջնորդները հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում, որը
ֆինանսավորվում է Եվրոմիության կողմից:

CMI
Every Peace Matters

Published by Peace Dialogue in the framework of the EU funded project "The European Partnership for the Peaceful Settlement of the Conflict over Nagorno-Karabakh (EPNK) - Youth Leaders for Peace" of the Finnish non-profit organisation Crisis Management Initiative (CMI).

«EPNK»-ն Ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորմանն
ուղղված նախաձեռնություններ իրականացնող եվրոպական
հկ-ների համագործակցություն է:

The European Partnership for the Peaceful Settlement of the Conflict over Nagorno-Karabakh (EPNK) is a partnership of European NGOs working to enact initiatives, which will cumulatively contribute to the peaceful settlement of the conflict over Nagorno-Karabakh.

Գրքով կամ հրատարակված պատմությունները, լուսանկարներն ու ձեւակերպումները ներկայացնում են հեղինակների տեսակետները եւ կարող են չհամընկնել «Խաղաղության երկխոսություն» եւ «Ճգնաժամերի կառավարման նախաձեռնություն» կազմակերպությունների, «EPNK» համագործակցության անդամների կամ Եվրոմիության կարծիքների հետ:

The narratives, images, and terms, including geographic terms, used in this publication represent the views of the authors only and do not necessarily fit to the opinions of Peace Dialogue, CMI, the EPNK project partnership, or the European Union.

© 2011, «Խաղաղության երկխոսություն» հկ
«Խաղաղությունը երիտասարդների աչքերով»

Հասցե՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 2001,
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71, բն. 1

Հեռ.՝ +374 322 4 60 59
Բջջ.՝ +374 93 82 06 32

Էլ. փոստ՝ ekhachatryan@peacedialogue.am
mailbox@peacedialogue.am

URL: <http://www.peacedialogue.am>

© 2011, Peace Dialogue,
“Peace Through the Eyes of Youth”

Address: 1 apt., 71 Tigran Mets str,
Vanadzor, 2001, Armenia

Tel: +374 322 4 60 59
Mob: +374 93 82 06 32

E-mail: ekhachatryan@peacedialogue.am
mailbox@peacedialogue.am

URL: <http://www.peacedialogue.am>